

A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat 2025. szeptember–októberi programajánló

Tisztelt Tagtársaink!

A következő két őszi hónapban az alábbi, saját szervezésű programjainkra várjuk Önöket:

- **Vándorgyűlés – Sopron**

Hagyományos vándorgyűlésünkre idén szeptember 11. és 13. között kerül sor, a részletes programot a résztvevők már kézhez kapták.

- **A pesti oldal új urai – szarmaták Aquincum szomszédságában**
Szakvezetést tart: Mészáros Boglárka, a kiállítás kurátora

Időpont:

2025. szeptember 22. (hétfő) 14:00 óra

Helyszín:

BTM Aquincumi Múzeuma

1031 Budapest, Szentendrei út 135.

- **Egy múzeum tekintete – A Szent István Király Múzeum első 150 éve**
Szakvezetést tart: Izinger Katalin, a kiállítás kurátora

Időpont:

2025. október 4. (szombat) 11:00 óra

Helyszín: Székesfehérvár, Szent István
Király Múzeum, Csók István Képtár
(Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1.)

Utazás Székesfehérvárra egyénileg.

A látogatáshoz kérjük, regisztráljon Tamás
Tímea altitkárnál, 2025. október 1-e,
szerda, 16:00 óráig:
mrmt@mrmt.hu, tamas.timea@hnm.hu

- **Egy olasz Pesten Giacomo Marastoni (1804–1860) és az Első Magyar Festészeti Akadémia** Szakvezetést tartanak: Farbaký Péter, Molnárné Aczél Eszter és Radványi Orsolya, a kiállítás kurátorai

Időpont:

2025. október 20. (hétfő) 14:00 óra

Helyszín: BTM Vármúzeuma, 1014 Budapest, Szent György tér 2.

A látogatáshoz kérjük, regisztráljon Tamás Tímea altitkárnál, 2025. 16-a, csütörtök, 16:00 óráig:

mrmt@mrmt.hu, tamas.timea@hnm.hu

- **Ódor János Gábor** előadása **Tolna török fürdője** címmel

Időpont:

2025. október 29. (szerda) 15:00 óra

Helyszín: Magyar Nemzeti Múzeum, Központi könyvtár

Kérjük a programokra jelentkező Tagtársakat, hogy azt is jelezzék, ha mégsem tudnak eljönni az adott programra!

Továbbá szíves figyelmükbe ajánljuk még az alábbi programokat is:

- Idén 2025. szeptember 10–12. között kerül sor az MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum és a Magyar Restaurátorok Egyesületének szervezésében az **Országos Restaurátor Konferenciára**, amelynek programja itt található:
<https://mnm.hu/hu/esemenyek/muzeumi-elet/orszagos-restaurator-konferencia-2025>
- A RÉKE a FUGÁ-ban rendezi következő estjét, 2025. szeptember 17-én, 18 órától, ahol Csutiné Schleer Erzsébet előadása hangzik el: *Fellebbent a fátyol... Ybl Miklós és Székesfehérvár* címmel. Az előadásról itt lehet tájékozódni:
<https://fuga.org.hu/fevent/reke-est-fellebbent-a-fatyol-ybl-miklos-es-szekesfehervar/>

- Az immár hagyományos **Kulturális Örökség Napjait** idén 2025. szeptember 20–21. között rendezik, a részletes program itt érhető el: <https://oroksegnapok.gov.hu/>
- Szintén szeptember 20-21-én rendezik az **Építészet Éjszakáját**, amelynek változatos programja itt érhető el: <https://www.epiteszetejszakaja.hu/>
- Második alkalommal megrendezésre kerülő **Látkép Művészettörténeti Kiállításra** idén szeptember 25-27-én kerül sor a Humán Tudományok Kutatóházában. A részletekhez: <https://latkep2025.mi.abtk.hu/hu/>
- Idén ismét lesz **Kutatók Éjszakája**, 2025, szeptember 26–27-én, a részletes program itt érhető el: <https://app.kutatokejszakaja.hu/esemenyek>
- A szintén szokásossá vált **Budapest Design Week**-re 2025. október 8–19. között kerül sor, a rendezvényről itt lehet tájékozódni: <https://budapestdesignweek.hu/>
- Nemzetközi konferenciát rendeznek Társulatunk támogatásával október 14–17. között, fiatal kutatók részvételével **Young Researchers in Archaeometry 2025** címmel, a programról itt lehet tájékozódni: <https://www.yra-ecr.org/current.html>
- A Borostyánút vaskori időszakával foglalkozó konferencia az **IADRA** 2025. október 16–17-én kerül megrendezésre. A programhoz lásd: <https://regeszet.org.hu/2025/07/14/iadra-konferencia/>

Az MTA II. Osztálya is gazdag programsorozattal készül az októberi hónapra (kiállítás, programok, könyv- és projektbemutatók), az MTA alapításának 200. évfordulójára. Az alábbiakban ebből találnak egy válogatást:

FEJEZETEK A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA 200 ÉVES TÖRTÉNETÉBŐL

Időpont: 2025. október 2. (csütörtök) 9:30–17:30

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

Az egész napos program a Filozófiai és Történettudományok Osztálya 2025. októberi bicentenáriumi programsorozatának nyitó rendezvénye, melynek célja a bölcsészettudományok friss eredményeinek megismertetése a szakmai közönséggel, valamint az érdeklődő nagyközönséggel. A program első részében az Akadémia kétszáz éves történetével kapcsolatban, az MTA anyagi támogatásával évek óta folyó kutatások nyomán megjelenő – mintegy 35 ív terjedelmű – tanulmánykötet fontosabb megállapításai kerülnek ismertetésre.

Délután a Széchenyi tér és környéke történetét nagyjából 1865-ig bemutató kamarakiállítás ünnepélyes megnyitásával folytatódik a program a Székház előcsarnokában. Ezt követően a II. Osztályhoz tartozó történeti tudományok körében újonnan megjelent kötetek bemutatására kerül sor. Az egész napos gazdag programban egyaránt részt vesznek a történettudomány, a régészet és a művészettörténet művelői.

MŰVÉSZEK ÉS TUDÓSOK KERTJE

Időpont: 2025. október 6. (hétfő) 15 óra

Helyszín: Budapest II., Széher utca 24/b.

A Budapest II., Széher utca 24/b. alatti lakóházat Dohnányi Ernő zeneszerző és zongoraművész (1877–1960) számára tervezte gyöngyöshalászi Takách Béla építész 1927-ben, Dohnányiék a rákövetkező évben költöztek be. A későszecessziós épületet a lejtős domboldalra Solty László kertépítész tervei alapján telepített, nagyméretű kert övezi, amelynek kialakításában és gyarapításában Dohnányi központi szerepet játszott. A II. világháborút követően a villát több lakásra osztották. Itt lakott Fülep Lajos művészettörténész, akadémikus (1885–1970), majd R.

Várkonyi Ágnes történész, akadémikus (1928–2014) és férje, Ruttkay Kálmán angol irodalmár, az ELTE legendás oktatója (1922–2010).

A program helyszíne maga a kert. Közepén, az egykori úszómedence körül négy rövid előadás hangzik el a ház és a kert négy híres lakójáról, majd a kert történetének és értékeinek bemutatása következik rövid előadás és vezetett séta keretében.

Társrendező a Dohnányi Kert Egyesület (elnök: Ruttkay Zsófia)

A program eső esetén is a kertben zajlik. A terep lejtős-emelkedős, helyenként lépcsőkkel, így a részvétel nehezebben mozgóknak nem ajánlott.

MULTIDISZCIPLINÁRIS KUTATÁSOK A RÉGÉSZETBEN

Időpont: 2025. október 7. (kedd) 9:00–15:40

Helyszín: MTA Székház, Nagyteremterem

Az elmúlt évtizedek kutatása meghatározó jelentőségű változások sorát hozta a magyarországi régészettudomány számára. A roncsolásmentes technológiák segítségével új távlatok nyíltak a táj, a környezet és a klimatikus változások kutatásában. Az archaeogenetika, fizikai antropológia, izotópkémia együttes alkalmazásával lehetővé vált a közösségek eredetének, mobilitásának, biológiai állapotának és a társadalmak szerveződésének új szempontú vizsgálata. Archaeozoologiai, archaeobotanikai és geoarchaeológiai kutatások segítenek az emberi közösségek lét-stratégiái, életmódja mélyebb megismerésében. Az új elméleti régészeti megközelítések, az „idő” relatív és abszolút kronológiai keretrendszereinek meghatározása (14C izotóp, dendrokronológia stb.), a Big Data kezelés, a hálózatelemzés módszereinek alkalmazása minden régészeti korszak tanulmányozásában új fejezetet nyitott.

A MAGYAR MŰVELŐDÉS TÖRTÉNETE NÉGY TÉTELBEN

Időpont: 2025. október 10. (péntek) 10:00–14:00

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

A Művelődéstörténeti Osztályközi Állandó Bizottság önálló rendezvényének célja annak bemutatása, hogy a történeti stúdiumok hagyományosan „mostohaként” kezelt területe, a művelődéstörténet a tudomány és kultúra valamennyi területét érintve, életünk nélkülözhetetlen szellemi kereteinek vizsgálatával foglalkozik.

FŐMŰVEK ÉS ÍRÁSOS FORRÁSOK A KÖZÉPKORI ÉS KORA ÚJKORI MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBEN

Konferencia az MTA Isabel és Alfred Bader művészettörténeti kutatási támogatás fennállásának 15. évfordulóján

Időpont: 2025. október 14. (kedd) 13:00–17:00

Helyszín: MTA Székház, Nagyteremterem

2010-ben – vagyis éppen tizenöt évvel ezelőtt – osztották ki először az MTA Isabel és Alfred Bader művészettörténeti kutatási támogatást. Az Isabel és Alfred Bader alapította ösztöndíjat minden évben két olyan fiatal művészettörténész kaphatja meg, aki a középkor vagy a kora újkor művészetével foglalkozik. A kutatási támogatást odaítélő kuratórium elnöke Galavics Géza volt – 2023-ban bekövetkezett haláláig –, aki gondosan figyelt az ifjú kutatók kiválasztására és nagy odaadással követte nyomon, segítette a munkájukat. A konferencia hat előadása az ösztöndíjat elnyerő kutatók munkásságát, célzottan a régi magyarországi művészet kutatásának egészét reprezentálja: tárgyuk az építészet, festészet és szobrászat, valamint az iparművészet rangos emlékeinek, a rájuk vonatkozó írásos forrásoknak értelmezése, a művek pozicionálása a művészet történetében. A záróeseményként rendezett könyvbemutató szintén a Bader-támogatáshoz kapcsolódik.

ÓKORTUDOMÁNY ÉS AZON TÚL – ANCIENT STUDIES AND BEYOND

Időpont: 2025. október 17. (péntek) 9:30–kb. 18:00

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

Az Ókortörténeti Tudományos Bizottság megemlékezése az Akadémia bicentenáriumáról és az akadémikus Török László ókortudósról (1941–2020), az Ókortörténeti Bizottság és az Ókortudományi Társaság volt elnökéről. Nemzetközi / hazai tudományos konferencia az ókortudomány szakterületeit felölelően: Ókori Egyiptom, Ókori Kelet, Ókori Görögország, Ókori Róma, ezeken belül változatos történeti, régészeti, művészettörténeti, felirattani, vallástörténeti filozófiai stb. témákkal. Az előadók hazaiak, illetve három külföldi kutató.

Az előadók nevét, az előadások címét is tartalmazó, részletes programok a Magyar Tudományos Akadémia honlapján – <https://mta.hu/> – kerülnek meghirdetésre, a teljes hónapról elektronikus programfüzet is készül, illetve az egyes programokról az MTA honlapja jobb oldalán lefutó „eseménynaptár” rovatban lehet értesülni. A programokon való részvétel esetleg regisztrációhoz kötött, regisztrálni ugyancsak az MTA honlapján, a konkrét programoknál lehet.

Egyúttal azúton is köszönjük, hogy tavalyi tagdíjhátralékaikat rendezték, de a Társulat biztonságos és kiszámítható működéséhez szükséges, hogy a tagdíjbefizetések éves rendszerességgel történjenek.

Ezért kérjük, hogy fizessék be 2025. évi tagdíjukat, rendezzék esetleges hátralékukat, amelynek legcélszerűbb módja a banki átutalás. Számlaszámunk: **11708001-20330749-00000000** (közleményként kérjük feltüntetni a befizető nevét). Csekkkel, nyugtával Tamás Tímea továbbra is rendelkezésre áll a Magyar Nemzeti Múzeumban (tel.: 327 7700 / 242).

Budapest, 2025. szeptember 9.

Láng Orsolya
titkár

Anders Alexandra
elnök

Wollák Katalin
főtitkár